

Jeho Excelencia
Mons. Mario Giordana
Apoštolský nuncius v Slovenskej republike
Nekrasovova 17
811 04 Bratislava

V Trnave 26.7.2012

Vaša Excelencia,

obraciame sa na Vás s prosbou o posúdenie situácie po odvolaní arcibiskupa Róberta Bezáka a o zváženie dôsledkov, ktoré by zotrvanie v mlčanlivosti zo strany cirkvi k tejto udalosti mohli znamenať. Prosíme Vás o vyjadrenie k reakcii veriacich na Slovensku žiadajúcich vysvetlenie dôvodov odvolania a o jeho predloženie Svätému Otcovi.

Dôvody, pre ktoré sa na Vás obraciame, sú tieto:

1. List, ktorým bol arcibiskup Bezák požiadaný, aby sa vzdal úradu a tiež list, ktorým sa mu oznamuje, že je z funkcie odvolaný, ste podpísali Vy. Žiadne iné dokumenty v súvislosti s odvolaním nie sú známe.
2. Konferencia biskupov Slovenska konštatuje, že „rozhodnutie prijíma v duchu viery a synovskej poslušnosti a podľa jej ďalších vyhlásení považuje vec za uzavretú.
3. Podľa publikovaných informácií do menovania nového arcibiskupa pre Trnavskú arcidiecézu spadá jej riadenie priamo pod Svätú Stolicu.
4. Vy, Vaša Excelencia, ste najvyšším predstaviteľom Svätej Stolice na Slovensku a podľa nášho názoru je vo Vašej kompetencii sledovať a analyzovať stav a situáciu v rímsko-katolíckej cirkvi na tomto území a predkladať svoje poznatky príslušným osobám v cirkevnej hierarchii Svätej Stolice a vo vážnych prípadoch Svätému Otcovi.

Sme toho názoru, že odvolanie arcibiskupa Bezáka vyvolalo takú reakciu veriacich na Slovensku, ktorá si zaslúži mimoriadnu pozornosť a o ktorej by mal byť Svätý Otec informovaný.

Vaša Excelencia, s ohľadom na okolnosti pred odvolaním arcibiskupa Bezáka a priamo po ňom máme dôvodné obavy, že pri rozhodovaní neboli predložené vyvážené informácie o situácii v Trnavskej arcidiecéze.

Arcibiskupa Bezáka poznáme z kázni v trnavskej katedrále a bazilike, z vystúpení na akciách poriadaných cirkvou a z vystúpení v médiách. Radi by sme Vám vyjadrili svoje úplné vnútorné presvedčenie, že arcibiskup Bezák bol medzi širokou vrstvou veriacich katolíkov mimoriadne vážnou osobnosťou a že sme v jeho správaní a vystupovaní nevideli žiadne skutky, ktoré by mohli hovoriť o nedostatku úcty k Cirkvi, Svätému Otcovi alebo o slovách, ktoré by boli v rozpore s učením rímsko-katolíckej cirkvi. Z toho dôvodu je pre nás (tak ako pre tisíce veriacich) odvolanie arcibiskupa Bezáka nepochopiteľné a naša túžba po pravde úpenlivá.

Nevyváženosť informácií o osobe arcibiskupa Bezáka je vysvetliteľná tým, že aj k Vám sa mohli dostávať na stôl negatívne informácie, sťažnosti, udania zo strany tých, ktorí jeho „vyčnievanie“ v cirkvi a mimoriadnu obľúbenosť neprijali z pochopením. V tejto rovine sa aj biskupi, kňazi a aktívni veriaci správajú ľudsky (v pozitívnom aj negatívnom smere).

Na druhej strane tí, ktorí sme arcibiskupa Bezáka prijali s nadšením vidiac jeho vplyv na mládež, motiváciu veriacich vo svojej diecéze pre prejavovanie kresťanstva v aktívnej práci pre pravdu a pomoc blížnym, oceňujúc jeho akceptovanie aj príslušníkmi iných cirkví a neveriacich, sme neposielali na nunciatúru ani priamo do Vatikánu žiadne chválospevy a vyjadrenia vďaky a uznania.

Sme presvedčení, že cítite túžbu ľudí na Slovensku po pravde a transparentnosti. Krajina bola roky skúšaná ateizáciou a prekrucovaním hodnôt. Ak sú dnes ľudia frustrovaní množstvami škandálov a prejavmi nespravodlivosti a korupčnosti vo verejnom živote, je pre nich cirkev tou ustanovitznou, ktorá popri prinášaní Božieho slova je aj priestorom pre pravdu a spravodlivosť. Preto, ak nedostatú veriaci odpoveď, prečo k odvolaniu arcibiskupa Bezáka prišlo, môže to mať veľmi vážne dôsledky.

Uznávame, že cirkev nie je povinná uvádzať dôvody odvolania. Sme si vedomí toho, že tak nemusí urobiť ani v prípade arcibiskupa Bezáka. Zdôrazňujeme, že náš postoj nie je v žiadnom prípade neposlušnosťou k Cirkvi a jej predstaviteľom. Sme si vedomí neobvyklosti obsahu aj formy tohto listu, ku ktorému nás však vedie neobvyklosť situácie. Ešte nikdy nebol na Slovensku odvolaný biskup. A teraz bol odvolaný ten, ktorého považujeme za takého, akých by Cirkev (a nielen na Slovensku) potrebovala viac. Z toho pohľadu cítime povinnosť predostrieť Vám názor, ktorý je nielen „obhajobou“ arcibiskupa Bezáka, ale ktorý vyjadruje obavy, ktoré by mlčanlivosť vo veci dôvodov jeho odvolania mohla mať na cirkev na Slovensku aj v iných krajinách.

Vaša Excelencia, názor, ktorý vyjadrili veriaci v petíciách na www.changenet.sk a www.ipetitions.com a na zhromaždeniach veriacich v Trnave a v Bratislave (možno aj na iných miestach), nie je menšinovým názorom. Odhodlanie, aké veriaci v snahe poznať pravdu (a možno aj v túžbe „zvrátiť to, čo sa dnes zdá byť nezvrátiteľné“) neopadne, ak Cirkev bude pokračovať v mlčanlivosti, resp. v strohých, nič nehovoriacich výpovediach. Tí, ktorí „stoja za Bezákom“, budú čakať odpoveď aj o mesiac, o rok, o 10 rokov. Za tri roky pôsobenia na arcibiskupskom úrade si arcibiskup Bezák získal také

uznanie, že sa nedá predpokladať jeho „upadnutie do zabudnutia“. Ľudia sa budú dožadovať odpovede a budú s napätím sledovať, čo sa bude diať. Preto pre dobro Cirkvi Vás prosíme, nedopustíte, aby veci zostali nevysvetlené a aby Svätý Otec nebol o situácii dôkladne informovaný.

Ako sme uviedli vyššie, veľká skupina veriacich (do ktorej patríme aj my) očakáva vysvetlenie v duchu viery a synovskej oddanosti v pravdu. Pravdou je, že iná skupina veriacich rozhodnutie o odvolaní arcibiskupa Bezáka prijíma „bez komentára“, resp. so zdôrazňovaním akceptovania dôvodov, ktoré cirkev k odvolaniu viedli bez ohľadom na to, že tieto dôvody nepoznajú.

Napriek tomu, že do veci nechceme „zaťahovať“ politiku, považujeme za nevyhnutné upozorniť na dve skutočnosti z kategórie „kto je kto“. Ide totiž o to, že sa objavili snahy pomenovať ľudí stojacich „za Bezákom“ za ľudí s proticirkevným, nekatolíckym, liberálnym pozadím snažiacich sa využiť odvolanie arcibiskupa na „ŕaženie“ proti Svätému Otcovi a rímskokatolíckej cirkvi. Toto musíme jednoznačne odmietnuť

Dovoľíme si upriamiť pozornosť len na jedno meno: František Mikloško. Svätému Otcovi Jánovi Pavlovi II. by osobu Františka Mikloška nebolo treba predstavovať, ale Svätý Otec Benedikt XVI. nemusí mať informácie o tom, že je to človek, ktorý za totality bol jedným z najvýraznejších predstaviteľov aktívnych katolíckych veriacich, ktorí sa otvorene stavali za cirkev a jej predstaviteľov tak, že bol pre svoje názory objektom prenasledovania a profesionálnej degradácie. Poznáme ho ako jedného z hlavných organizátorov sviečkovej demonštrácie z roku 1988. Na Slovensku niet nikoho, kto by jeho oddanosť Cirkvi a Svätému Otcovi spochybnil. Keď sa on vyjadruje veľmi jednoznačne a otvorene za arcibiskupa Bezáka, niet ani najmenej pochybnosti, že by tak nerobil v dobrom úmysle a v úcte k Svätému Otcovi.

Na druhej strane relevanciu vyjadrení súčasných vrcholných politikov a ich pre Cirkev prítlačivej vonkajšej formy prezentovanej účasťou na cirkevných slávnostiach a verbálnymi príhovormi navodzujúcich zdanie rešpektovania kresťanských hodnôt treba „prehodnotiť koeficientom“ ich komunistickej minulosti a praktického vykonávania moci.

Vaša Excelencia, prijmite našu naliehavú žiadosť a nenechajte nevypočuté prosby „za arcibiskupa Bezáka“. Vypočujte, prosím, hlasy veriacich, ktorých si získal počas krátkeho pôsobenia na poste trnavského arcibiskupa. Myslíte, že je to trúfalosť, keď obhajujeme „nášho“ arcibiskupa po tom, čo bol s definitívnou platnosťou odvolaný ako prvý biskup v histórii bez toho, aby veriaci vedeli prečo? Rozum aj srdce nám hovoria, že je to naozaj verný služobník Boží, ktorý – ak mu to bude umožnené – môže urobiť veľa pre dobro cirkvi a v prospech rozširovania ideí kresťanstva. Verte, prosím, že k tomuto netradičnému kroku, keď sa ako „najmenší medzi poslednými“ obraciame na Vás, vysokú cirkevnú autoritu, vedie presvedčenie urobiť všetko preto, aby bol vypočutý „vox populi“ v prospech arcibiskupa Bezáka. Ak by sme tak neurobili, vyčítali by sme si celý život, že som sme zostali ticho, keď sme mlčať nemali. Kto iný by mal do Večného mesta vyslať prosbopis o preskúmanie aktu odvolania, ak nie my, Trnavčania, ktorí sme

arcibiskupa poznali a ktorí sme na ňom nevideli žiadnu chybu, ktorá by podľa nášho názoru mohla vyústiť v také rozhodnutie. Ak by sme vedeli, že „zдание klamalo“, že arcibiskup Bezák závažne pochybil, vedeli by s sme odvolanie prijať. Inak, verte, je to pre nás veľmi ťažké a nezodpovedaná otázka nás bude dlho „ťažiť na duši“.

Prosíme, aby ste vypočuli hlasy ľudí, pre ktorých je viera to jediné, čo im pomáha žiť v ťažkých životných situáciách, hlasy mladých ľudí, pre ktorých bol arcibiskup Bezák ideálom autentickej praktickej viery, hlasy strednej a starej generácie, ktorí si udržali vieru a vernosť Cirkvi aj v čase komunizmu. Sú to hlasy robotníkov, učiteľov, lekárov, umelcov, vedcov, študentov.....

Prosíme Vás o Vaše osobné zasadenie sa v hľadaní a prezentovaní pravdy. Prosíme Vás o podanie správy Svätému Otcovi o pocitoch nepochopenia a túžbe veriacich na Slovensku poznať skutočné dôvody odvolania arcibiskupa Bezáka. Prosíme Vás o tlmočenie našich obáv, že mohlo dôjsť k nesprávnemu vyhodnoteniu faktov. Prosíme Vás o realizovanie krokov, ktoré by mohli viesť (v prípade potvrdenia domnienok, že odvolanie arcibiskupa Bezáka a jeho „vyhostenie“ z Trnavskej arcidiecézy bolo prítvrdým opatrením a riešením problémov, ktoré v diecéze existovali, ale ktoré nie je možné pripísať neschopnosti arcibiskupa Bezáka riadiť diecézu, ale majú širší kontext a zdroj problémov v minulosti) k prijateľnému spôsobu rehabilitácie a zaradeniu arcibiskupa Bezáka na miesto, ktoré mu podľa nášho názoru patrí. Arcibiskup Bezák má dar evanjelizovať a otvárať srdcia, má mimoriadnu charizmu a schopnosť privádzať veriacich k láske Bohu a k láske k blíznym neuveriteľne prítlačlivým spôsobom.

Prosíme Vás o urobenie takých krokov, ktorými sa prehodnotí odvolanie arcibiskupa Bezáka, alebo (ak by zlyhania arcibiskupa boli také vážne a neospravedliteľné, že viedli k prvému odvolania biskupa na území Slovenska) o vysvetlenie konkrétnych príčin, prečo sa tak stalo.

Veríme, že do histórie vojdú o arcibiskupovi Bezákovi ďalšie dokumenty a že listy z 26.6.2012 a 29.6.2012, ktoré sú podpísané Vami, Vaša Excelencia, nebudú spolu s jednou vetou v L'Osservatore Romano jedinými písomnosťami, ktoré o tomto akte zostanú uchované pre budúcnosť bez toho, aby sa zachovala aj stopa po skutočných príčinách.

S úctou